

**PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 4/2013 vp**

**Hallituksen esitys eduskunnalle valvottua koe-
vapautta koskevaksi lainsäädännöksi**

Lakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä marraskuuta 2012 lähettäessään hallituksen esityksen eduskunnalle valvottua koevapautta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 140/2012 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi lakivaliokuntaan samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto lakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Ulla Mohell, oikeusministeriö
- vastaava ylilääkäri Hannu Lauerma, Psykiatrisen vankisairaala
- professori Mikael Hidén
- professori Raimo Lahti
- professori Kaarlo Tuori
- professori Veli-Pekka Viljanen.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- professori Olli Mäenpää
- oikeustieteen tohtori Matti Pellonpää.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säadettäväksi laki valvottua koevapaudesta ja muutettavaksi rikoslain vankeutta koskevaa lukua sekä ehdonalaisen vapauden valvonnasta annettua lakia ja vankeuslakia. Valvottua koevapauden teknisistä ja muista valvontatavoista ehdotetaan säadettäväksi uudessa laissa nykyistä täsmällisemmin. Valtioneuvoston asetuksen tasolla olevaa koevapautta koskevaa säadentelyä siirretään lain tasolle. Esityksessä ehdotetaan seksuaalirikoksen ehkäisemiseksi tarkoitettua lääkehoidon ja siihen liitettyä psykososiaalisen hoidon ja tuen mahdollistamista osana valvottua koevapauden ja ehdonalaisen vapauden järjestelmää. Vankeuslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vanki-

lan ulkopuolella tapahtuvaa toimintaa voidaan valvoa sähköisin välinein.

Lait olivat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2013.

Esityksen säätämisjärjestysperusteluissa säadentelyä arvioidaan perustuslain 7 §:ssä turvattujen elämän, vapauden ja henkilökohtaisen koskemattomuuden, 10 §:ssä suojatun kotirauhan ja yksityiselämän kannalta. Lisäksi säadentelyä tarkastellaan perustuslain 21 §:n oikeusturvasääntösten näkökulmasta sekä perustuslain hallinto- tehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle koskevan 124 §:n kannalta. Hallitus katsoo, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Esitykseen liittyvien valtiosäadentöoikeudellisten näkökohtien vuoksi

hallitus pitää kuitenkin suotavana perustuslakivaliokunnan lausunnon hankkimista esityksestä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valvottu koevapaus

Valvottu koevapaus on ollut Suomessa käytössä vuodesta 2006 alkaen. Vanki voidaan sijoittaa vankilan ulkopuolelle teknisin välinein ja muulla tavoin valvottuun koevapauteen enintään kuusi kuukautta ennen ehdonalaista vapauttamista. Koevapaudesta säädetään rikoslain lisäksi pitkäaikaisvankien vapauttamismenettelystä annetussa laissa ja vankeuslaissa sekä asetuksen tasoisesti. Nykyinen lainsäädäntö on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 21/2005 vp).

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki valvotusta koevapaudesta, johon säännökset koevapaudesta pääsääntöisesti kootaan. Laissa säädetään nykyistä täsmällisemmin koevapauden tarkoituksesta, edellytyksistä, sisällöstä ja täytäntöönpanosta. Esityksen keskeisimmät uudistukset ovat seksuaalirikollisten lääkehoidon käyttöönotto valvotun koevapauden edellytyksenä sekä teknisten välineiden käyttö koevapauteen sijoitetun, vankilan ulkopuoliseen toimintaan osallistuvan ja vankilan ulkopuolelle sijoitetun vangin valvonnassa. Ehdotetun sääntelyn lähtökohtana on, että valvotun koevapauden täytäntöönpanossa käytettävää teknistä valvontaa koskevat säännökset vastaavat mahdollisimman pitkälle valvontarangaistuksen täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä, jotka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 30/2010 vp).

Valvonta

Valvotun koevapauden sisältönä on 2. lakiehdotuksen 2 §:n 2 momentin mukaan koevapauteen sijoitetulle toimeenpanosuunnitelmassa määrätty velvollisuus pysyä asunnossaan, osallistua hänelle määrättyyn toimintaan ja noudattaa muita

laissa säädettyjä velvollisuuksia. Koevapauteen sijoitettua ja toimeenpanosuunnitelman noudattamista valvotaan 7 §:n 1 momentin mukaan sijoitetun asuntoon asennettavilla, hänen haltuunsa annettavilla taikka hänen ylleen ranteeseen, nilkkaan tai vyötärölle kiinnitettävillä teknisillä välineillä taikka tällaisten välineiden yhdistelmällä. Samanlaisilla teknisillä välineillä voidaan 4. lakiehdotuksen 10 §:n 1 momentin 3 kohdan nojalla valvoa myös vankia, joka tekee työtä, osallistuu työharjoitteluun, opiskelee tai osallistuu toimintaan vankilan ulkopuolella, sekä vankia, joka on sijoitettu vankilan ulkopuoliseen laitokseen. Sääntely ei ole perustuslain 7 §:n 3 momentissa turvatus henkilökohtaisen koskemattomuuden kannalta ongelmallinen. Tällaista puuttumista voidaan tässä yhteydessä pitää vähäisenä ja välttämättömänä rangaistuksen täytäntöönpanon luonne huomioon ottaen (PeVL 30/2010 vp, s. 5/II).

Ehdotus ei ole myöskään ongelmallinen perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvatus kotirauhan ja yksityiselämän suojan kannalta, koska valvonnassa käytettävä tekninen väline ei 2. lakiehdotuksen 7 §:n 1 momentin perusteella saa mahdollistaa kotirauhan piiriin ulottuvaa pakkokeinolaista (450/1987) 5 a luvun 1 §:ssä tarkoitettua teknistä kuuntelua eikä teknistä katselua (ks. PeVL 30/2010 vp, s. 5/II).

Pääsy asuntoon

Rikosseuraamuslaitoksen on 2. lakiehdotuksen 7 §:n 3 momentin perusteella tehtävä valvontakäyntejä koevapauteen sijoitetun asuntoon ja paikkaan, jossa hän osallistuu toimintaan. Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehellä ja hänen seurassaan olevalla apuvalvojalla on oikeus asunnossapysymisvelvollisuuden ja päihteettömyyden valvomiseksi ennalta ilmoittamatta päästä koevapauteen sijoitetun asuntoon. Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehellä on oikeus

päästä koevapauteen sijoitetun asuntoon myös teknisten valvontavälineiden asentamista, korjaamista ja poisottamista varten.

Koevapauteen sijoittaminen edellyttää 3 §:n 2 momentin mukaan sitä, että vangin kanssa samassa asunnossa asuvat täysi-ikäiset henkilöt ovat omasta vakaasta tahdostaan suostuneet koevapauden täytäntöönpanoon asunnossa. Lisäksi alle 18-vuotiaan mielipide on selvitettävä. Koevapauden täytäntöönpanoon asunnossa ei saa ryhtyä, jos alaikäinen perustellusta syystä vastustaa täytäntöönpanoa ja hän on ikänsä ja kehitystasonsa puolesta kypsä arvioimaan asiaa.

Toimivalta päästä asuntoon on merkityksellistä perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvatus kotirauhan suojan kannalta. Pykälän 3 momentin ns. kvalifioitun lakivarauksen mukaan lailla voidaan säätää perusoikeuksien turvaamiseksi tai rikosten selvittämiseksi välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottuvista toimenpiteistä. Valvotussa koevapaudessa on kysymys rangaistuksen täytäntöönpanosta, joka ei suoranaisesti sisälly momentin säännöksessä tarkoitettuihin poikkeuksiin. Valiokunta on valvontarangaistuksen yhteydessä katsonut, että uuden rangaistuslain toteuttamisen kannalta välttämättömät, varsin tarkkarajaiset ja lyhytaikaisiksi käynneiksi luonnehdittavat oikeudet päästä kotirauhan piiriin voidaan perustaa tuomitun ja asunnossa asuvien antamaan suostumukseen (PeVL 30/2010 vp, s. 7/I). Ehdotettu sääntely vastaa asiallisesti perustuslakivaliokunnan myötväikutuksella säädettyä valvontarangaistusta koskevaa sääntelyä, eikä valiokunnalla ole ehdotuksesta perustuslain näkökulmasta huomautettavaa.

Päihitteettömyyden valvonta

Koevapauteen sijoitettu ei 2. lakiehdotuksen 18 §:n mukaan saa käyttää huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua huumausainetta, alkoholia eikä muuta päihdyttävää ainetta eikä rikoslain 44 luvun 16 §:ssä tarkoitettua dopingainetta eikä olla päihdyttävän aineen alainen. Päihitteettömyyden valvomiseksi koevapauteen sijoitettu on 19 §:n 1 momentin nojalla velvollinen vaadittaessa antamaan virtsa- tai syl-

kinäytteen taikka suorittamaan puhalluskokeen. Koevapauteen sijoitetulta, joka ilman pätevää syytä kieltäytyy puhalluskokeesta taikka näytteen antamisesta, voidaan määrätä otettavaksi verinäyte. Valvottuun koevapauteen sijoittamisen edellytyksenä on, että vanki sitoutuu olemaan käyttämättä mainittuja aineita ja päihitteettömyyden valvontaan.

Säännökset ovat merkityksellisiä perustuslain 7 §:n 3 momentissa turvatus henkilökohtaisen koskemattomuuden kannalta. Säännöksen mukaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ei saa puuttua mielivaltaisesti eikä ilman laissa säädettyä perustetta. Velvollisuus suostua näytteen antamiseen tai puhalluskokeeseen ei edellytä, että sijoitetun epäiltäisiin käyttäneen päihitteitä tai olevan päihtynyt. Sääntely vastaa asiallisesti valvottua koevapautta koskevaa rikoslain 2 c luvun 8 §:n 2 momentin ja vankeuslain 16 luvun 7 §:n 3 momentin sääntelyä eikä se muodostu perustuslain kannalta ongelmalliseksi (ks. PeVL 20/2005 vp, s. 6/II; ks. myös PeVL 12/1998 vp, s. 4).

Seksuaalirikoksen uusimista ehkäisevä lääkehoito

Esityksessä ehdotetaan mahdollistettavaksi seksuaalirikollisten lääkehoito osana rikosoikeudellista seuraamusjärjestelmää. Lääkehoito toteutetaan valvotun koevapauden ja ehdonalaisten vapauden täytäntöönpanon aikana. Esityksen 2. lakiehdotuksen 4 §:n 1 momentin mukaan valvotun koevapauden ehdoksi voidaan asettaa, että vanki sitoutuu noudattamaan Rikosseuraamustaloksen lääkärin hänelle asettamia seksuaalirikoksen uusimisen ehkäisemiseksi tarkoitettua lääkehoitoa koskevia määräyksiä ja tällaisen lääkehoidon valvontaan. Lääkehoitoa koskevien määräysten noudattamisen lisäksi ehdoksi voidaan asettaa, että vanki sitoutuu noudattamaan psykososiaalista hoitoa ja tukea koskevia määräyksiä. Tällöin ehdoksi asetetaan myös, että vanki sitoutuu jatkamaan lääkehoitoa sekä siihen mahdollisesti liitettyä muuta hoitoa ja tukea sekä suostuu niitä koskevien määräysten noudattamisen valvontaan myös ehdonalaissa vapauksissa.

Säntely on merkityksellistä perustuslain 7 §:n 1 ja 3 momentissa säädetyn henkilökohtaisen vapauden ja koskemattomuuden suojan kannalta. Lisäksi sillä puututaan perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvattuun yksityiselämän suojaan, jonka piiriin kuuluu muun muassa oikeus määrätä itsestään ja ruumiistaan samoin kuin vapaus päättää sukupuolisesta käyttäytymisestään (HE 309/1993 vp, s. 53/I, PeVL 15/2001 vp, s. 2/I, PeVL 17/2006 vp). Yksityiselämän suojasta on määräyksiä myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa ja EU:n perusoikeuskirjan 7 artiklassa. Lääkehoitoa arvioitaessa on huomionarvoista, että YK:n kansainvälisen yleissopimuksen 10 artiklan 3 kappaleen mukaan vankeinhoitojärjestelmän on suotava vangeille sellainen kohtelu, jonka olennaisena tarkoituksena on heidän parantamisensa sekä heidän yhteiskunnallisen asemansa palauttaminen.

Lääkehoidolla pyritään vaikuttamaan henkilön seksuaaliseen käyttäytymiseen muun muassa hormonaalisen lääkehoidon ja psykologisten hoitomuotojen avulla. Esiteksen mukaan käsitteellä "hoito" tarkoitetaan tässä yhteydessä useimmiten käyttäytymisen ja ajattelumallien muuttamista, ei varsinaista parantavaa hoitoa (s. 9—10).

Lääkehoidon edellytyksenä on vangin suostumus lääkehoitoon ja hoidon valvontaan. Suostumus on annettava kirjallisesti, ja ennen sen antamista Rikosseuraamuslaitoksen lääkärin on selvitettävä vangille lääkehoidon vaikutukset. Lisäksi hänelle on selvitettävä lääkehoidon lopettamisesta aiheutuvat seuraamukset. Koevapauksen sijoitettu voi 2. lakiehdotuksen 23 §:n 1 momentin mukaan peruuttaa suostumuksensa lääkehoitoon ilmoittamalla siitä Rikosseuraamuslaitokselle. Vaatimus vangin suostumuksesta lääkehoidon edellytyksenä vastaa Suomessa vuonna 2011 voimaan tullutta Euroopan neuvoston lasten suojelemisesta seksuaalista riistoa ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan tehdyn yleissopimuksen 17 artiklan määräyksiä.

Vaikka lääkehoito perustuu vangin nimenomaiseen suostumukseen, on lääkehoitoa arvioi-

tava tässä yhteydessä perusoikeusrajoituksena, koska se liitetään osaksi rikosoikeudellista seuraamusjärjestelmää ja asetetaan ehdoksi vangin pääsemiseksi henkilökohtaista vapautta vankeutta lievemmin rajoittavaan valvottuun koevapauteen. Kysymys ei kuitenkaan ole henkilön tahdosta riippumattomasta pakkohoidosta.

Perustuslakivaliokunta on katsonut (ks. PeVL 27/1998 vp, s. 2, PeVL 19/2000 vp, s. 3/II, PeVL 31/2005 vp, s. 3, PeVL 16/2010 vp, PeVL 30/2010 vp) perusoikeusrajoituksen kohteeksi joutuvan henkilön suostumuksella voivan sinänsä olla merkitystä valtiosääntöoikeudellisessa arvioinnissa ja pitänyt tässä suhteessa oleellisena sitä, mitä voidaan pitää oikeudellisesti relevanttina suostumuksena tietyssä tilanteessa. Valiokunta on toisaalta pitänyt selvänä, että perusoikeussuoja ei voi oikeudellisena kysymyksenä menettää aina merkitystään pelkästään siksi, että laissa säädetään jonkin toimenpiteen vaativan kohdehenkilön suostumuksen. Perusoikeussuoja ei voida millaisessa asiassa tahansa jättää riippumaan asianomaisen suostumuksesta. Valiokunta on edellyttänyt perusoikeussuojaan suostumuksenvaraisesti puuttuvalta lailta muun muassa tarkkuutta ja täsmällisyyttä, säännöksiä suostumuksen antamisen ja peruuttamisen tavasta, suostumuksen aitouden ja vapaaseen tahtoon perustuvuuden varmistamista sekä säntelyn välttämättömyyttä.

Arvioitaessa suostumuksen aitoutta ja perustumista vapaaseen tahtoon on otettava huomioon se, että suostumalla lääkehoitoon vanki saa itselleen hyvin merkittävän etuuden, kun hän pääsee vankilasta valvottuun koevapauteen. Vangin suostumusta ei tässä yhteydessä aina voida pitää täysin vapaaehtoisena. Käytännössä seksuaalirikollisten oma-aloitteinen hakeutuminen lääkehoitoon on ollut tähän asti erittäin harvinaista (s. 8/I). Myös vangin osallistuminen tutkittavana lääketieteelliseen tutkimukseen on lääketieteellisestä tutkimuksesta annetun lain 10 §:n mukaan rajatumpi kuin muilla, koska vangin mahdollisuutta tehdä aidosti vapaaehtoinen ratkaisu osallistumisestaan on pidetty rajallisenä. Käsillä olevassa tilanteessa suostumus ei toisaalta ole myöskään näennäinen, koska kiel-

täytyminen lääkehoidosta ei automaattisesti estä valvottuun koevapauteen pääsemistä (vrt. PeVL 16/2010 vp, s. 4—5). Valiokunnan mielestä kysymys on varsin voimakkaasti yksityiselämään ja henkilökohtaiseen koskemattomuuteen kohdistuvasta poikkeuksellisesta toimenpiteestä, eikä perusoikeusrajoitusta voi perustaa yksinomaan asianosaisen suostumuksen varaan.

Säätelyn tavoitteena on ehkäistä seksuaalirikosten uusimista ja turvata siten muiden ihmisten henkilökohtaista koskemattomuutta (s. 49/I). Seksuaalirikoksilla voidaan loukata erittäin vakavasti uhrin ruumiillista koskemattomuutta ja seksuaalista itsemääräämisoikeutta. Seksuaalirikosten uusimiseriskiä vähentävälle, vangin suostumusta edellyttävälle lääkehoidolle, muulle hoidolle ja hoidon valvonnalle on perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät perusteet, ja ne selvästi vahvistavat henkilökohtaisen koskemattomuuden suoja.

Säätelyn oikeasuhtaisuuden kannalta olennaista on, että lääkehoitoa annetaan vangille, jolla arvioidaan olevan vähintään keskisuuri seksuaalirikoksen uusimiseriski. Perusteluissa todetaan myös, ettei lääkehoidolla ole yleensä pysyviä vaikutuksia (s. 49). Lääkehoitoon liittyy aina valvonta paitsi lääkkeen käytön seuraamiseksi myös hoidon turvallisuuden varmistamiseksi sekä terveydentilan tarkkailu lääkkeen mahdollisten sivuvaikutusten havaitsemiseksi. Lisäksi rangaistuksen täytäntöönpanoon liittyvä lääkehoito on ajallisesti rajattu kestävänsä enintään valvotun koevapauden ja ehdonalaisen vapauden ajan.

Lääkehoidosta valvotun koevapauden edellytyksenä on säädettävä lailla sen vuoksi, että henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ei perustuslain 7 §:n 3 momentin mukaan saa puuttua ilman laissa säädettyä perustetta. Ehdotettu sääntely täyttää tämän vaatimuksen, samoin kuin vaatimuksen suostumuksen antamista ja peruuttamista koskevasta säätelystä. Säätelyn täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden näkökulmasta ehdotuksen sanamuoto näyttäisi jättävän viranomaisille varsin paljon harkintavaltaa sen osalta, mistä rikoksesta tuomitulle vangille lääkehoitoa annetaan. Esityksen 2. lakiehdotuksen 4 §:n 1 mo-

mentin mukaan koevapauden ehdoksi voidaan asettaa, että vanki sitoutuu noudattamaan hänelle seksuaalirikoksen uusimisen ehkäisemiseksi määrättyä lääkehoitoa. Ehdotusta on valiokunnan mielestä aiheellista täsmentää koskemaan vankia, joka on tuomittu vankeuteen seksuaalirikoksesta.

Lääkehoidon valvonnan järjestäminen

Rikosseuraamuslaitos sopii 2. lakiehdotuksen 20 §:n 2 momentin, samoin kuin 3. lakiehdotuksen 12 c §:n 1 momentin nojalla lääkehoidon valvonnasta yliopistollisen sairaalan tai erikoissairaanhoidon yksikön kanssa. Säätely on huomionarvoinen perustuslain 21 §:n sen säännöksen kannalta, jonka mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa. Merkityksellinen on myös perustuslain 2 §:n 3 momentti. Sen mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin ja kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Tämän vuoksi valiokunta on usein katsonut, että yksityiseen kohdistuvan julkisen toimivallan siirtäminen sopimus pohjaisesti viranomaiselta toiselle ei ole valtiosääntöoikeudellisesti asianmukaista (ks. esim. PeVL 11/2004 vp, s. 2/II, PeVL 35/2008 vp, s. 2/I). Tämän vuoksi yliopistollisen sairaalan ja erikoissairaanhoidon yksikön valvontatoimivalta tulee määritellä laissa.

Seuraamukset velvollisuuksien rikkomisesta

Koevapaus voidaan 2. lakiehdotuksen 26 §:n mukaan peruuttaa määräajaksi tai kokonaan, jos koevapauteen sijoitettu syyllistyy rikokseen taikka törkeästi ja tahallisesti rikkoo laissa tarkoitettuja velvollisuuksiaan. Koevapauteen sijoitettu on tällöin palautettava vankilaan suorittamaan peruutettua osaa koevapaudestaan. Asiasta päättää vankilan johtaja. Sijoitettu voi 40 §:n 4 kohdan mukaan tehdä päätöksestä oikaisuvaatimuksen Rikosseuraamuslaitoksen aluejohtajalle. Vankeuslain 20 luvun 12 §:n 1 momentin nojalla aluejohtajan päätöksestä saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Oikaisuvaatimus ja valitusasia on käsiteltävä kiireellisenä.

Sääntely on merkityksellistä perustuslain 7 §:n 3 momentin sen säännöksen kannalta, jonka mukaan vapauden menetyksen sisältävän rangaistuksen määrää tuomioistuimien. Tällä perustuslain säännöksellä on esitöiden mukaan tarkoitettu kattaa kaikki asiallisesti rangaistusta merkitsevät vapaudenmenetykset, mistä syystä sanan "vapaudenmenetys" soveltamisala on rikoslaisessa käytössä vankeuden käsitettä laajempi (HE 309/1993 vp, s. 49/I). Esityksen perusteluissa todetaan, että koevapauden peruuttamisessa ei ole kyse uudesta tai itsenäisestä vapaudenmenetyksen sisältävästä rangaistuksesta, jota perustuslain 7 §:n 3 momentissa tarkoitetaan. Kysymys on vangin alkuperäisen vankeusrangaistuksen sisään ajoittuvasta jaksosta, jonka sisältönä on valvonnan asteen tiukentuminen (s. 47). Ehdotus vastaa asiallisesti nykyistä sääntelyä, joka on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 21/2005 vp).

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artikla sisältää määräyksiä henkilökohtaisesta vapaudesta ja vapaudenriiston edellytyksistä. Vapaudenriiston käsite ei ole yksiselitteinen, ja sen suhde neljännen lisäpöytäkirjan vähäisempiä liikkumisvapauden rajoittamisia koskeviin määräyksiin on jossain määrin häilyvä ja vapauden rajoituksen asteesta riippuva.¹

¹ Pellonpää, Matti — Gullans, Monica — Pölönen, Pasi — Tapanila, Antti: Euroopan ihmisoikeussopimus, Helsinki 2012, s. 393.

Jos koevapauden sijoitetun palauttaminen vankilaan katsottaisiin kuuluvan artiklan soveltamisalaan, tulisivat sovellettavaksi myös artiklan 4 kappaleen määräykset. Kappaleen mukaan jokaisella, jolta on riistetty hänen vapautensa pidättämällä tai muuten, on oikeus vaatia tuomioistuimessa, että hänen vapaudenriistonsa laillisuus tutkitaan viipymättä ja että hänet vapautetaan, mikäli toimenpide ei ole laillinen.

Valiokunta on katsonut, että oikaisuvaatimusmenettelyä voidaan pitää tavallaan muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena, vaikka kysymys ei olekaan tuomioistuimessa tapahtuvasta lainkäytöstä (PeVL 32/2012 vp, s. 3/II). Pakollinen oikaisuvaatimusmenettely varsinaisen muutoksenhaun edellytyksenä ei ole käsittelyn viivytyksettömyysvaatimuksen kannalta täysin ongelmaton.

Lausunto

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta esittää,

että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Helsingissä 13 päivänä maaliskuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Johannes Koskinen /sd	Jukka Kopra /kok (osittain)
vpj.	Outi Mäkelä /kok	Markus Lohi /kesk
jäs.	Sauli Ahvenjärvi /kd	Elisabeth Naucclér /r
	Tuija Brax /vihr	Tom Packalén /ps
	Eeva-Johanna Eloranta /sd	Raimo Piirainen /sd (osittain)
	Ilkka Kantola /sd	Vesa-Matti Saarakkala /ps
	Pia Kauma /kok	Tapani Töllli /kesk (osittain)
	Kimmo Kivelä /ps	vjäs. Kimmo Sasi /kok.
	Anna Kontula /vas	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Timo Tuovinen.